

Január 1-vel teljesen érvénybe jut a szabadkereskedelem

(Budapesti tudósítók telefonjelentése.) A tarifális tárgyalások képezik a gerincét mindazoknak az intézkedéseknek, amelyeket a kereskedelmi politika terén az ország belső gazdasági forgalmában, valamint a külkereskedelmi politikájában megvalósítani akarnak. Ezeknek főbb elveiről tájékoztatta ma Scitovszky Tibor külügyminiszter a sajtó egybegyűlt képviselőit, akiknek többek között a következőket mondotta:

— Megelégedéssel állapíthatom meg, hogy belső vonatkozásban mindazok az intézkedések megtörténtek, amelyek az elérendő célok lehetővé tételére alkalmasak. Legnagyobb fontosságú az autonóm vámtarifa felállítás, amely

módot nyújt a békeidők kereskedelmi politikájához való visszatéréshez. Örömmel állapíthatom meg, hogy ebben a kérdésben előjárnak az összes közép-európai államok között. Január 1-vel a szabadkereskedelem egész területén érvényre jut és minden vonalon a szabadforgalomra térünk át. Ez az elhatározás nem volt könnyű számunkra, mert szomszédaink még mindig kötött forgalommal operálnak. Ebben a tekintetben is előjárnak a közép-európai gazdasági élet konszolidációjában. Részletesen tájékoztatta a külügyminiszter a sajtó képviselőit az utódállamokkal a legtöbb kedvezmény elve alapján kötött szerződésről.

Uj leánygimnáziumi típust kíván a kultuskormány.

(Budapesti tudósítók telefonjelentése.) A szülők körében ismételt az az óhaj, hogy a kultuskormány gondoskodni kellene egy új leányiskolai típus létesítéséről. Az a törvényjavaslat, amelyet a kultuskormány most készít elő, ennek az óhajnak kíván eleget tenni és Klebelsberg Kunó kultuszminiszter programja egyik legfontosabb pontjának tekinti a *népoktatás megreformálását*. A kérdéssel kapcsolatban Schröder Ervin helyettes államtitkár a következőket mondotta:

— A miniszter beható tanácskozásokat folytatott a legkiválóbb magyar pedagógusokkal. Ezek a tanácskozások már befejezésükhöz kö-

zelednek és a miniszter az eddigi tapasztalatokból kiindulva elhatározta, hogy az új gimnáziumi típust, amely a lányokat minden tekintetben tudományos pályára készíti elő, meg fogja szüntetni és olyan típust létesít, amely nem veszélyeztet majd a fiatal lányok fizikai egészségét. Nem satnya és tudós nőket, hanem művelt, de egészséges női generációt kívánok a jövőben nevelni. Az új középiskolai leánynevelésre vonatkozó intézkedések már a jövő tanévben kétségtelenül életbelépnek. A fiú középiskolákban az új reálgimnáziumok V. osztályában már meg is kezdték az előnyelvek oktatását.

Tavasszal megkezdik a tanyai vasut építését.

Szeged, december 23. (Saját tudósítónktól.) Megírta a Szeged, hogy Bekor Pál polgármesterhelyettes és Berzenczey Domokos műszaki főtanácsos a múlt héten Budapestre utaztak, hogy a tanyai vasut ügyében megbeszéljék a további teendőket Szesztay László műegyetemi magántanárral, az eredeti kisvasutervek készítőjével. A tárgyalásokra vonatkozólag Berzenczey Domokos érdeklődésünkre elmondotta, hogy Szesztay Lászlóval, aki a miskolci szénanyag megvásárlását rendkívül szerencsésnek és kedvezőnek találta, ismét átnézték a terveket és megbeszéltek nagy körvonalakban a szükséges változtatásokat. Megállapodtak abban, hogy Szesztay László személyesen részt vesz a január nyolcadikára összehívandó vasúti bizottság ülésén, amelyen eldöntik, hogy milyen előkészületeket tegyen a város a vasutépítésre.

Szesztay László kijelentette, hogy a viszonyok ma lényegesen kedvezőbbek a vasutépítésre, mint tíz évvel ezelőtt voltak, a vasutüzemének rehabilitálására vonatkozólag biztosabb tapasztalati adatok vannak. A tanyai vasútra használandó mozdonytípust illetőleg Szesztay László most tanulmányoz a nyíregyházi kisvasúton egy mozdonytípust. Ha a kísérletek bevalnak, akkor valószínűleg ilyen mozdonyok megrendelését javasolja majd a városnak.

Berzenczey Domokos határozott formában jelentette ki, hogy a vasutépítés a kora tavasszal föléltől megkezdődik.

A Szent Demeter-templom műemlékeit a kulturpalotában helyezik el.

Hová temetkeztek a Hunyadi-kori szegedi előkelőségek?

Szeged, december 23. (Saját tudósítónktól.) Móra Ferenc, a kulturpalota igazgatója beadványt intézett a város tanácsához és beadványában engedélyt kért arra, hogy a belvárosi Szent Demeter-templom lebontásánál állandóan jelen lehessen a múzeum egyik szakértő tisztviselője, aki az öreg templomból előkerülő műemlékszerű tárgyakat megmentené a falbontó palléroknak csákányütéseitől. Ezenkívül azt is kérte Móra Ferenc, hogy az előkerülő műemlékszerű tárgyakat adja át a tanács a múzeumnak megőrzés végett.

A tanács a múzeumigazgató előterjesztését minden bizonnyal elfogadja, mert a régi Palánk öreg templomának minden kőve valószínűleg okmány a város kultúrtörténetéhez. Dr. Gadl Endre kultúratanácsnoktól nyert értesülésünk szerint az Országos Műemlékek Bizottsága már a fogadalmi templom építésének megkezdése előtt, amikor először esett szó a Szent Demeter-templom lebontásáról, megállapította, hogy a templom néhány műtárgya, így a bejárat faragott kővei, néhány szobor, műemlék jellegű. A bizottság Foerk Ernőt bízta meg, hogy a templom lebontásánál asszisztáljon és a műemlékeket mentse meg.

A Demeter-templom lebontására vonatkozólag kérdést intéztünk Móra Ferenchez, aki a következőket mondotta érdeklődésünkre:

— A tanácshoz intézett előterjesztésem megírására elsősorban az a reménység sarkalt, hogy a lebontás alkalmával előkerülő műemlékek világot vetnek majd a templom megismerésén homályos történetére. Ezért kértem azt,

hogy a tanács utasítsa majd a templombontási munkák irányítóját, hogy a lehetőség szerint vegye figyelembe a múzeum képviselőjének kívánságait. A Szent Demeter-templom egyébként a közhit szerint a XV. századból, a Hunyadiak századából való. A közhitnek pedig az az alapja, hogy ebben a században épült fel az alsóvárosi Mátyás templom, a tápiéi templom és minden valószínűség szerint az ötörmői templom is, amelynek fundamentumát husz évvel ezelőtt találtam meg. Ebben az időben Szeged határában a Hunyadiak voltak a földesurak, helyesebben Szilágyi Mihály és Szilágyi Erzsébet és körülben olyan gazdasági fellendülés volt a környéken, amelynek nyomai még ma is felbukkannak néha. A tömeges templomépítés is ennek a gazdasági fellendülésnek volt a következménye.

— Igaz, hogy a Demeter-templomot körülbelül kétszáz évvel ezelőtt, Mária Terézia korában ujjaépítették, de az alapot meggyőződésem szerint nem bolygatják meg. Eppen ezért hiszem, hogy a templom alatt régi kriptákat, sírokat is találunk, mert minden jel arra mutat, hogy a régi szegedi előkelőségeknek itt volt a temetkező helye. A sírokból ebben az esetben feltétlenül előkerülnek olyan régi műtárgyak, gombok, boglárók, fegyverek, amelyekből kétségtelenül meg lehet állapítani a templomépítés pontos idejét.

Elmondotta még Móra Ferenc, hogy műemlék jellege van még néhány külső templomi műtárgynak, így a bejárat fölötti városismernek, a faragott szent szobroknak, a kapu vasrácsos-

zaának. Ezeket a tárgyakat a múzeumban helyezik el, mert értékes dokumentumai a régi, szegedi építőiparnak.

Az orosz-japán közeledés

Amerikában egy angol-amerikai akció eszméjét sürgeti.

London, december 23. A Reuter-iroda jelenti Newyorkból, hogy a *World* szerint azok miatt a jelentések miatt, amelyek Sachalin tekintetében legközelebb megkötendő orosz-japán egyezményt adnak hírül, mértékadó körökben bizonyos nyugtalanság támadt. A lap londoni tudósítója azt írja, hogy véleménye szerint a jövőben Nagybritanniának és az Egyesült Államoknak mint egy csoporthoz tartozó államoknak kell fellépniük, amely csoporttal szemben egy másik csoport áll, amelynek tagjai Japán, Oroszország és esetleg Kína. Mint a Reuter-iroda Washingtonból jelenti, amerikai körök nem osztják a *World*-nak ezt a felfogását.

Csehszágban hivatalnok-kormányt várnak.

Prága, december 23. A Svehla-kormány lemondása hihetetlenül vált s a jelenlegi koalíciós kabinetet hivatalnok-minisztérium fogja felváltani. Az új miniszterek névsora teljesen kész. A kormány vezetését dr. Bobek fogja átvinni, aki jelenleg a belügyminisztériumban osztályfőnök és miként Svehla, ő is az agrárius párt tagja. A népjóléti minisztérium élére a nemzeti szocialista, dr. Zenkl kerül, aki ebben a népjóléti minisztériumban osztályfőnök, pénzügyminiszter dr. Wlassak pénzügyminisztériumi osztályfőnök (nemzeti demokrata) lesz, igazságügyminiszter pedig a klerikális párti dr. Pollák Emil igazságügyminisztériumi osztályfőnök. Ebből az összeállításból kitűnik, hogy a koalíciós pártok az eddigi rendszer szerint megtarják a miniszteri tárcákat.

A *Bohemia*, amely ezt a miniszteri névsort közli, a kormányválságot arra vezeti vissza, hogy Prasek és híveinek kiválása következtében az agrárpárt elvesztette ellendülő képességét a szociáldemokrata párttal szemben s így a kormánykoalíció annyira meggyöngyült, hogy Svehla miniszterelnök nem tarthatja magát, tehát likvidálnia kell a mostani rendszert.

Károlyi Mihályné Newyorkban megbetegedett. Newyorkból jelenti a Reuter-iroda szikratávirata: Gróf Károlyi Mihályné komolyan megbetegedett. Kórházba szállították. Valószínűleg hagymája van.

Tárgyalások Magyarország árucere-egyezmény dolgában. Bécsi hírek szerint a magyar és az osztrák kormány között újabb tárgyalások indultak meg a fennálló árucere-egyezmény dolgában és a két állam közötti politikai helyzet tisztázására. Az árucere-egyezményre vonatkozó tárgyalás felvételét a most január elsején életbeléptetendő autonóm magyar vámtarifa teszi szükségessé. A magyar kormány, hír szerint, dr. Ferenczy Izso miniszteri tanácsost, a kereskedelmi minisztérium kereskedelempolitikai osztályának vezetőjét küldi ki.

Anglia a messzebbhordó hajóágyuk alkalmazása ellen. Washingtonból jelentik: Az angol kormány még a nyáron két jegyzéket intézett az amerikai kormányhoz a fegyverkezés ügyében. A jegyzékekben hangoztatta, hogy a leszerelési szerződés szellemének megsértését jelentené, ha bárminő változást tennének a hajóágyukon, például ha növelnék lötvolságukat. Ezekre a jegyzékekre eddig nem válaszoltak; megvárják, amíg a kongresszus fel fogása kialakul. Ha a kongresszus hajlandónak mutatkozik a költségeket megszavazni és a hajóágyuk ilyen értelmű megváltoztatására felhatalmazást adni, akkor valószínű, hogy ebben a kérdésben a két kormány diplomáciai érintkezésbe lép egymással. Politikai körökben lehetségesnek mondják, hogyha a kongresszus meg is szavazná a költségeket, Coolidge elnök akkor is úgy határozna, hogy nem ad felhatalmazást a nagyobb ágyuk beállítására.

Eredeti Borsalinó kalapok

kizárólag Fischer és Pártos

42 cégnél Káráz-utca 1. sz. alatt kaphatók.